

- Langacker, R.W., *Foundations of Cognitive Grammar, Theoretical Prerequisites*, Vol. I, Stanford: Stanford University Press, 1987.
- Radden, G. i R. Dirven, *Cognitive English Grammar*, Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2007.
- Taylor, J., "Cognitive semantics and structural semantics", u: Blank, Andreas, Peter Koch, ed. *Historical Semantics and Cognition*. Berlin - New York: Mouton de Gruyter, 1999., str. 17–48.
- Žic-Fuchs, M., *Znanje o jeziku i znanje o svijetu*. (Biblioteka SOL). Zagreb: Filozofski fakultet, 1991.

Nensi Rubinić

DOPRINOS KORPUSNOJ I PRIMIJENJENOJ LINGVISTICI

Milica Gačić

RIJEČ DO RIJEČI

Lingvistička istraživanja odnosa engleskoga i hrvatskoga jezika na području prava i srodnih disciplina
(Profil – Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009.)

U izdanju Profila i Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu 2009. godine je objavljena knjiga prof. dr. Milice Gačić *Riječ do riječi – Lingvistička istraživanja odnosa engleskoga i hrvatskog jezika na području prava i srodnih disciplina*. Na gotovo 300 stranica prikazana je sinteza tridesetogodišnjega rada dr. M. Gačić na područjima korpusne lingvistike, leksikologije, leksikografije i jezika kaznenih disciplina i prava. Knjiga sadrži tri velike cjeline: *Leksikologija – leksikografija – terminologija*, *Korpusna istraživanja* i *Praktični problemi prevođenja*, a u njima nalazimo više od 30 poglavlja koja predstavljaju radove dr. M. Gačić objavljene u protekla tri desetljeća te neke nove, dosad neobjavljene.

Prva cjelina bavi se temeljnim pojmovima i značenjem leksikologije i leksikografije u suvremenoj lingvistici te moguć-

nostima uporabe računala u leksikološkom i leksikografskom radu. Osobita se pozornost pridaje metodologiji izrade terminoloških rječnika, pri čemu je važno proučiti uporabu termina kako u suvremenim, tako i u povijesnim izvorima, što se ponekad zanemaruje. Ovo poglavlje nudi niz primjera kako treba koristiti izvore te kako provesti analizu uporabe i značenja nekog termina.

Sljedeće poglavlje govori o hrvatskoj kriminalističkoj terminologiji te je uspoređuje s kriminalističkom terminologijom u nekim svjetskim jezicima, poglavito u engleskom, francuskom i njemačkom jeziku.

Dvojezični pravni rječnici i frekvencijski rječnici struke daljnje su teme prve cjeline u kojima se ističu pojave koje je nužno uzimati u obzir da bi se izradio

rječnik struke – nepodudarnost pravnih sustava, višeznačnost, sintaktička uvjetovanost značenja, značenje posuđenica i višечlani izrazi. Za svaku pojavu naveden je veliki broj primjera, a priloženo je i nekoliko primjera obrade rječničkih natuknica pravne terminologije.

Druga cjelina sadrži četrnaest poglavlja i bavi se korpusnim istraživanjima. Najprije se daje povijesni pregled razvoja korpusnih istraživanja u svijetu i u nas, zatim se daje prikaz mogućnosti primjene računala u pripremi materijala za analizu leksika jezika struke te se daje niz primjera povezanih s metodologijom istraživanja jezika struke. Izrada frekvencijskih lista i konkordancija može biti važna kako za istraživački rad, tako i za praktični pedagoški rad. Neki ovdje uvršteni radovi čine pionirska djela korpusne lingvistike, ne samo kod nas, već i šire. Cjelina također donosi rezultate niza istraživanja, kao što je istraživanje registra jezika kriminologije nasilničkog kriminaliteta na primjeru engleskog jezika. Analiza se objašnjava na razini teksta, na sintaktičkoj i leksičkoj razini, te se temeljito dokumentira.

Sljedeća poglavlja bave se osobitostima registra engleskoga jezika forenzičnih znanosti, te registra područja suzbijanja terorizma, uvijek uz navođenje zanimljivih primjera.

Treća cjelina od izuzetnoga je značaja jer se kroz deset poglavlja bavi praktičnim problemima prevođenja, što je aspekt koji se u suvremenoj primijenjenoj lingvistici pomalo zapostavlja. Cjelina sadrži poglavlja o prevođenju modalnih glagola u jeziku prava, o prevođenju termina kao što su *odvjetnik*, *sumnja* ili *ubojstvo* (sa svim mnogobrojnim izvedenicama), te o

dubletama, tripletama i sinonimiji u suprotnosti s binomnim i multinomnim izrazima u engleskom jeziku prava. U poglavlju o egzaktnim istraživanjima jezika i prevođenju vrlo su zanimljivi dijelovi o lingvistički i civilizacijski neprevedivim terminima, što se s područja pravne terminologije lako može proširiti i na druga stručna područja. Dva poglavlja bave se pridjevima s osnovama *-leg-*, *-law-* i *-lic-* u engleskom jeziku kaznenih disciplina i njihovom prevođenju na hrvatski, odnosno analizom izraza i kolokacija s osnovom *-crim-* u engleskom jeziku kaznenih disciplina. Mnogobrojni i opsežni tabelarni prikazi sastavni su dio svakog poglavlja i pružaju neprocjenjiv uvid u terminološku problematiku jezika pravne struke.

Knjiga će biti od velike koristi kako lingvistima, tako i pravnicima, jer sadrži veliki broj primjera usmjerenih na to da nam pokažu svu složenost problematike prevođenja stručnih tekstova. Primjerice u poglavlju *Kako se na engleskom kaže odvjetnik* posebno se navode nazivi za razne vrste odvjetnika i s njima povezanih pojmova u Engleskoj i Walesu, Kanadi, Škotskoj te Sjedinjenim Američkim Državama; zatim se navodi i objašnjava niz srodnih izraza za druge vrste pravnika, nazivi odvjetničkih ureda, udruga i nagrada, a tu je čak i popis derogativnih naziva. U poglavlju o tome kako prevesti riječ *ubojstvo* upućuje se na temeljne razlike pojmova i termina na engleskom i hrvatskom jeziku te na niz varijacija u prijevodu koje se koriste u zakonskim tekstovima i pravnoj literaturi, zatim se obrađuju posebna značenja najučestalijih termina koji se koriste u engleskome jeziku i navode najznačajnije kolokacije koje se rabe u jeziku struke i u općem jeziku na tom području, a na kraju se navode

mnogobrojni specifični izrazi u engleskom jeziku povezani s pojmom *ubojstvo* te se nudi njihov prijevod na hrvatski jezik. Uz svaki temeljni pojam navode se brojne kolokacije, njih više stotina, te gotovo stotinu neologizama stvorenih nastavkom *-cide*.

Djelo nije pisano suhoparnim znanstvenim jezikom, već je izričaj dovoljno jednostavan da knjigu mogu čitati i neznanstvenici, a priložen je i Pojmovnik koji objašnjava temeljne termine korpusne lingvistike i leksikologije. Time je osigurano još šire čitateljstvo čiji interes možda nije strogo znanstveni, već infor-

mativan. Uz ovu knjigu možemo preporučiti i njenu prirodnu nadopunu, *Englesko-hrvatski rječnik prava, međunarodnih odnosa, kriminalistike i forenzičnih znanosti, kriminologije i sigurnosti*, koji je dr. M. Gačić objavila 2004. godine. Iako bismo s pravom mogli zaključiti da je prikazana knjiga, *Riječ do riječi*, zajedno s *Rječnikom* kruna dugogodišnjeg uspješnog znanstvenog rada dr. M. Gačić, nema sumnje da ćemo u budućnosti imati prilike čitati još knjiga koje možemo ubrojiti u temeljna djela primijenjene i korpusne lingvistike i problematike prevođenja na području prava i kaznenih disciplina.

Krunoslav Mikulan